

Новий стандарт BOIB ст. 26

Антоніна КРАУЗЕ,

провідний експерт відділу хіміко-біологічних технологій
Укрпатенту,
м.Київ

На сьогодні весь світ вдосконалюється і світова патентна система намагається не відставати від такої тенденції, удосконалюючи вже існуючі стандарти Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі BOIB), тобто нормативні документи, що стосуються інформації та документації в галузі промислової власності і містять правила та рекомендації щодо уніфікованих методів представлення патентної інформації на різних носіях, та створюючи нові «сучасні» стандарти BOIB, зокрема такий як стандарт ST. 26 «Рекомендований стандарт з представлення переліків нуклеотидних та амінокислотних послідовностей з використанням XML (розширюваної мови розмітки)».

Стандарт BOIB ST. 26 передбачає більш зручне збереження, передачу та обробку переліку нуклеотидних та амінокислотних послідовностей. Він дозволяє більш точно та комплексно характеризувати заявлені послідовності, що у свою чергу розширює можливості винахідників та експертів у роботі з такими переліками послідовностей.

Протягом останніх років в BOIB ведеться розробка та підготовка до імплементації нового стандарту ST. 26. З цією метою у комітеті зі стандартів BOIB було створено цільову групу з роз-

робки рекомендацій щодо переходу від стандарту BOIB ST. 25 до стандарту BOIB ST. 26, якою було розроблено текст стандарту ST. 26 з додатками та програмне забезпечення для складання та перевірки переліків послідовностей на відповідність вимогам нового стандарту BOIB ST. 26, яке має назву «WIPO Sequence», до складу якого входять такі програми: «WIPO Sequence» — додаток для настільного комп'ютера, що встановлюється заявниками локально та дозволяє їм скласти переліки послідовностей, для яких вони хочуть отримати патентну охорону, і перевірити правильність їх складання; «WIPO Sequence Validator» — мікросервіс, що вбудовується в системи відомств ІВ та забезпечує прийом ними лише тих переліків послідовностей, які відповідають встановленим вимогам; і «WIPO Sequence Server» - сервер оновлень, що використовується Міжнародним бюро (МБ) для розробки нових версій інструменту.

Інтерфейс програмного забезпечення WIPO Sequence реалізовано 10 офіційними мовами публікації РСТ (англійською, арабською, іспанською, китайською, корейською, німецькою, португальською, російською, французькою та японською). Усі ці інтерфейси доступні вже в першій версії системи, а посібник користувача, що міс-

Таблиця 1
Наявні в АС «Винаходи» заявки, що містять амінокислотні та/
або нуклеотидні послідовності

Рік	Міжнародні	Конвенційні	Національні	Всього
2015	175	20	7	202
2016	156	24	2	182
2017	189	32	6	227
2018	186	31	5	222
2019	53	34	3	90
Всього	759	141	23	923

тять основні інструкції та рекомендації заявникам з питань користування системою через великий обсяг документа надається наразі лише англійською мовою. Також WIPO Sequence містить розширення для Windows 64-bit, Windows 32-bit, Linux RPM, Linux DEV та Mac OSX.

Наказом Укрпатенту від 24.12.2019 р. № 195-Н/2019 було створено Робочу групу із впровадження стандарту BOIB ST. 26 в Україні та 03.03.2020 було затверджено План Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» з впровадження стандарту BOIB ST. 26.

Протягом 2019 року 22 країни-учасниці, у тому числі Україна, презентували дорожні карти імплементації ST. 26. Основними напрямками з імплементації країни-учасниці виділили:

1. перегляд внутрішнього законодавства;
2. підготовку ІТ-систем;
3. навчально-промоційну діяльність.

Працівники Укрпатенту, які входять до складу Робочої групи, здійснюють тестування програмного забезпечення «WIPO Sequence» та підготовку технічної бази для впровадження стандарту BOIB ST. 26. Також заплановано вдосконалення чинного законодавства у сфері ІВ та розроблення навчально-інформаційних програм і заходів для винахідників, заявників та патентних повірених.

На сьогодні членами Робочої групи Укрпатенту вже ведуться роботи відповідно до Плану переходу від стандарту BOIB ST. 25 до стандарту BOIB ST. 26, зокрема, були проведені дослідні роботи за п'ятирічний період (2015-2019 рр.) з метою оцінки кількісних показників стосовно заявок на винаходи (національних та міжнародних) та корисні моделі, що містять амінокислотні та/або нуклеотидні послідовності, наявних в АС «Винаходи», та встановлення динаміки надходження таких заявок до Укрпатенту (див. **Таблиці 1 та 2**).

Члени Робочої групи продовжують тестувати програмне забезпечення WIPO Sequence, зокрема, наразі відбувається тестування мовозалежних та мовонезалежних кваліфікаторів вільного тексту – термінів, які будуть перекладатися при подачі матеріалів заявок на винаходи в відомство-одержувач. Тестування WIPO Sequence буде відбуватися до дати релізу фінальної версії програмного забезпечення.

Таблиця 2
Наявні в АС «Винаходи» заявки на КМ, що містять амінокислотні та/або нуклеотидні послідовності

Рік	Заявки на КМ
2015	6
2016	12
2017	24
2018	16
2019	18
Всього	76

Запланованою датою переходу від стандарту ВОІВ ST. 25 до стандарту ВОІВ ST. 26 для всіх країн є 1 січня 2022 року. З текстом нового стандарту ВОІВ ST. 26 з додатками можна ознайомитися на сайті Укрпатенту в розділі «Неофіційні переклади стандартів ВОІВ» за посиланням <https://ukrpatent.org/uk/articles/neoficial-voiv>.

Програмне забезпечення «WIPO Sequence» та текст інструкції користувача знаходяться за посиланнями https://www.wipo.int/standards/en/part_03_standards.html та <https://www.wipo.int/standards/en/sequence/index.html>.

Використані джерела

1. Стандарти Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Неофіційні переклади. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ukrpatent.org/uk/articles/neoficial-voiv>.
2. List of WIPO Standards, Recommendations and Guidelines. Part 3 of the Handbook on Industrial Property Information and Documentation. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.wipo.int/standards/en/part_03_standards.html.
3. WIPO Sequence [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.wipo.int/standards/en/sequence/index.html>.